

Opnieuw topfestival Watou

Van 12 tot 20 mei 2012 geven 28 hoogstaande ensembles uit Europa en Azië elkaar rendez-vous in de gemeente Watou en haar partnersteden. Dit voor de 11e maal. Voor minnaars van stille en gregoriaans is Watou een pleisterplek en een pelgrimsoord. Watou is voor het Gregoriaans wat Avignon is voor het theater. Geen enkel festival brengt een zo groot aantal kwalitatieve schola's op een niet-competitieve wijze samen. Oost en West, Noord en Zuid van Europa zijn goed vertegenwoordigd, maar ook koren uit Korea en Japan. Samen 28 schola's, waarvan er 17 voor de eerste maal naar Watou komen. Vier van de schola's zijn jeugdkoren.

Een hoog kwaliteitsniveau, een gevarieerd aanbod aan koren en het boeiende programma maken het festival bijzonder toegankelijk en vooral genietbaar voor de actieve luisteraar. Verschillen in geografische herkomst, geslacht en leeftijd bieden hem een zeer boeiende afwisseling. Emotie haalt het van theorie. Nieuw bij deze 11^e editie is het groot aantal partnersteden en culturele actoren dat meewerkt. Daardoor klinkt het startschot reeds op zaterdag 12 mei. Voorprogramma's komen aan bod in Duinkerke (12 mei), Poperinge en Koksijde (13 mei), Brussel (15 mei), Boëseghem (16 mei), Wervik (17 mei), Haringe en Roosdaal-Strijtem (18 mei). Uiteraard is Watou het epicentrum, vanaf de hoogmis van Hemelvaart 17 mei tot en met de vespers van zondag 20 mei.

Naast de traditionele concerten, en vooral liturgische vieringen, zullen in Watou ook vier kernaudies doorgaan onder leiding van professor Prassl. Zij zijn opgebouwd rond het thema "Unam petii a Domino" (Ps. 26,4) of "Eén zaak vraag ik de Heer". Er wordt gezongen aan de hand van de restitutie uit het Graduale Novum. Daarnaast zal professor Göschl, voorzitter van de werkgroep die zich bezighield met de restitutie van het Graduale Novum, tijdens een speciale workshop de onderzoeksmethodes en resultaten presenteren. Met praktijkvoorbeelden door het ensemble Graces & Voices zullen een aantal gerestitueerde melodieën worden geïllustreerd.

Info, programma en inschrijving: www.festivalwatou.be.

RELIGIEUZE MUZIEK

Psalmen op Brusselse muziek

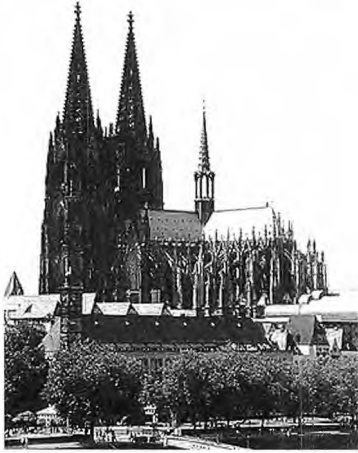

Op 3 december werd in de Sint-Michiels- en Sint-Goedelekathedraal in Brussel de nieuwe psalmbundel van Xavier Deprez ingezongen. Deprez is

organist-titularis van de Brusselse kathedraal. Wie daar al eens een 'Feestmis' bijwoonde, heeft kunnen proeven van het compositietalent van de organist. Nu publiceert hij een bundel met de psalmen en antifonen van de zondagen van de drie liturgische jaren. In een toegankelijke stijl, voor solostem of koor, schreef hij muziek die ongetwijfeld kan helpen om deze poëtische gebeden op een verzorgde wijze te bidden. De 150 psalmen bekleden een bijzondere plaats in de bijbel en in het leven van de christenen. Het gaat om gebeden die essentiële, menselijke gevoelens vertolken. De hoopvolle of ontmoedigde psalmist drukt er tegenover God zijn gevoelens in uit. Hij spreekt Hem toe. Kan men een sterkere erkenning van het bestaan van God bedenken dan het gebed? De psalmist

bidt en zingt het bestaan van een reddende God. De psalmen zijn ook een samenvatting van de hele Bijbel. Zij evoceren verschillende episodes van de heilsgeschiedenis: de schepping en de geschiedenis van de Hebreënen. De christenen bidden ze ook als profetieën voor de menswording. In het evangelie volgens Lucas en in de geschriften van de heilige Paulus worden ze aangehaald als profetieën voor de mysteries van Christus. De eerste kerkvaders hebben overvloedig deze gedichten becommentarieerd om het leven van Jezus, die in de evangeliën vaak de psalmen bidt, toe te lichten. De gelovigen van vele generaties hebben de psalmen een warm hart toegedragen. Wanneer onze gevoelens ons verward en sprakeloos laten, dan is het goed om een beroep te kunnen doen op de beeldrijke woorden die de eeuwen getrotseerd hebben en onze gemoedstoestand vertolken. Bij monniken en religieuzen zijn ze een rode draad voor elke dag. De psalmen geven het ritme van de dag aan en herinneren hen eraan dat het essentiële van hun leven in hun relatie met God ligt. Psalmen werden sinds het begin gezongen. Hun titel beschrijft hen vaak als gezang. Belangrijke componisten hebben er muziek voor geschreven. Met zijn bundel houdt Xavier Deprez deze traditie levendig. www.kathedraalstmichel.be.

Hoe stabiel zijn kathedralen?

Wetenschappers maken zich ernstig zorgen om de stabiliteit van de kathedraal van Keulen, het meest bezochte monument van Duitsland. De geoloog Klaus-Günter Hinzen zegt in een interview met het weekblad 'Der Spiegel' dat betwijfeld wordt of de kathedraal een ernstige aardbeving zou kunnen doorstaan. Op 14 februari 2011 vond een aardbeving plaats, met het epicentrum in de streek van Koblenz. Bij de beving met een kracht van 7 op

de schaal van Richter stelden de vijf sensoren in de toren toen vast dat de torenspits van de kathedraal honderdmaal sterker afweek dan op basis van vorige berekeningen werd aangenomen. Volgens de Duitse geoloog kan de bekende kathedraal zonder probleem schommelingen van tien centimeter weerstaan. Nu moet worden herberekend of hij ook bestand is tegen zware aardbevingen.

In Vlaanderen is het beter gesteld met de stabiliteit van de torens van de grote kathedralen. Nick Vanhoutte, de torenwachter van de Sint-Romboutskathedraal in Mechelen: "Bij ons zijn er geen sensoren, ook al omdat de kathedraal niet nabij een breuklijn is gelegen. De kathedraal rust op een harde laag, die van nature uit zandsteen bestaat. Daardoor blijft hij stabiel. Van de toren, met zijn 97 meter hoogte, is bekend dat hij beweegt, bij storm of wanneer de klokken lang luiden. Dat is ook noodzakelijk opdat er geen barsten zouden ontstaan. Maar de kathedraal is zeker bestand tegen een ernstige aardbevingen."

Volgens architect Rutger Steenmeijer zijn er evenmin stabiliteitsproblemen met de toren van de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal in Antwerpen. "Wij kampen wel met een stabiliteitsprobleem voor de kooromgang uit 1352. Wij vermoeden dat een van de kolommen van het hoogkoor op een resterend deel van de Romaanse fundering werd gebouwd. De kolom verzakt al sinds de veertiende eeuw en de afwijking bedraagt vandaag 4 centimeter. Begin van de 20ste eeuw werd al een ingreep verricht. Maar daarbij werd de oorzaak van het probleem, dat eventueel een instorting van de zuidelijke kooromgang kan veroorzaken, niet aangepakt. Vijf jaar geleden werd een stelling gebouwd en nu worden werken gepland om de druk op de kolom te verminderen." Deze werken starten vermoedelijk over een tweetal maanden en de volledige restauratie van de kathedraal moet tegen 2015 zijn voltooid.

LAM GODS

5 jaar restauratie, 100 miljard pixels

De werkzaamheden beginnen in september en duren vijf jaar. De restauratie is nodig om de verflagen te verstevigen en de geelgroene vernislagen weg te halen. Het Lam Gods krijgt zo dus zijn originele kleuren terug. De restauratiekost wordt geraamd op 1.400.000 euro. Het Koninklijk Instituut van het Kunstpatrimonium, onder leiding van professor Anne Van Grevenstein, voert de eigenlijke restauratie uit.

De restauratie wordt opgedeeld in drie fasen. Twee derde van de panelen blijft altijd in de Sint-Baafskathedraal, de rest in het MSK. Daar is de restauratie te volgen achter een glazen wand. Camera's capteren de werkzaamheden en stralen de beelden door naar het Caermersklooster. Daarnaast wordt de restauratie wekelijks gedurende dertig

minuten gefilmd. Die beelden tonen wat en hoe de komende week te werk wordt gegaan en zijn in het Caermersklooster te zien. Na verloop van tijd geeft dat een uniek audiovisueel document van de restauratiewerken.

In het Caermersklooster komt er om het half jaar een nieuwe tentoonstelling die telkens een ander aspect van Lam Gods belicht. De tentoonstellingen zijn wetenschappelijk onderbouwd maar toegankelijk gemaakt voor een breed publiek. Voor scholen en jeugddiensten zijn er speciale educatieve pakketten. Daarnaast kan de kunstliefhebber op de hoogte blijven via een nieuwsbrief. Ten slotte zal een boek de informatie beschrijven die tijdens de restauratiewerken getoond en verzameld werd.

100 miljard pixels

In het kader van het restauratieproject werd het altaarstuk verwijderd uit zijn glazen kast en tijdelijk gedemonteerd - een uitzonderlijke gebeurtenis die het mogelijk maakte om een uitvoerige ond

zoeks- en documentatiecampagne te voeren, gefinancierd door de Getty Foundation uit Los Angeles.

Elke centimeter van het altaarstuk werd onder de loep genomen en professioneel in extreem hoge resolutie gefotografeerd, zowel onder gewoon licht als onder infrarood. Vervolgens werden de foto's digitaal geassembleerd om zeer gedetailleerde beelden te bekomen die toelaten om het veelluik op een nooit gezien microscopisch niveau te bestuderen. De website zelf telt 100 miljard pixels. Deze macro-opnames nu beschikbaar op een interactieve website, "Closer to Van Eyck; Rediscovering the Ghent Altarpiece" op <http://closertovaneyck.kikirpa.be/>. Voor het eerst in de geschiedenis van het Lam Gods kunnen geïnteresseerden aan de hand van infrarood reflectogrammen (IRR) en röntgenbeelden een kijkje nemen onder het verfloppervlak van het werk. Dit documentatiebestand vormt een uiterst kostbare informatiebron voor wetenschappers, conservatoren en kunstliefhebbers van over heel de wereld.

"Het beeldvormingsproject ontsluit op verbluffende wijze het wonderlijke Lam Godsretabel" stelt Deborah Marrow, directeur van Getty Foundation. Coördinator, Prof. R Spronk (Queen's University Kingston, Radboud Universiteit Nijmegen) vervolgt: "De beelden op de website zullen kunsthistorici voor vele toekomstige jaren de kans bieden het Lam Gods en Hubert en Jan van Eyck te bestuderen. De website geeft wetenschappers toegang tot onderzoeksmateriaal van een unieke en nooit eerder geziene kwaliteit, zowel op als onder het verfloppervlak van de polyptiek."

De website bevat totaalaanzichten van de polyptiek in geopende en gesloten toestand. Van daaruit kunnen gebruikers inzoomen op details van de afzonderlijke panelen van het altaarstuk, tot op microscopisch niveau. Scrollen en zoomen gebeurt aan de hand van een thumbnail-afbeelding om de plaats en grootte van het detail op het altaarstuk aan te geven. Daarbij kunnen gebruikers tevens twee vensters tegelijk openen om beelden van het veelluik te vergelijken, wat geïnteresseerden de kans biedt om het Lam Gods en de technieken van de schilders op een nooit eerder geziene wijze interactief te bestuderen. De financiering voor de documentatie en website over het Lam Godsretabel brengt het totaalbedrag dat sinds 2008 door de Getty Foundation via het Panel Paintings Initiative ter beschikking werd gesteld op meer dan 2,5 miljoen USD.

Met dank aan Eveline Coppin

BORNEMSE ABDIJBIBLIOTHEEK VERNIEUWD. De bibliotheek van de Sint-Bernardusabdij in Bornem wordt gerestaureerd. Zij bevat een unieke collectie boeken met een niet te onderschatten culturele en erfgoedwaarde, waaronder een aantal handschriften en oude drukken. In het kader van de geplande restauratie van het hele abdijcomplex zal ook de bibliotheek in een nieuw kleedje worden gestoken. Het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur (CRKC) begeleidde de abdij bij het indienen van een subsidiedossier bij de provincie Antwerpen voor de restauratie van de boekencollectie. Een werkgroep zal het project begeleiden.

HERKENRODE POPULAIR. De abdijsite van Herkenrode, nabij Hasselt, ontving in 2011 jaar een recordaantal van 118.113 bezoekers, 13.312 belangstellenden bezochten de kruidentuin. Maar vooral het belevingscentrum, waar de bezoekers in een interactieve tentoonstelling kennismaken met 800 jaar geschiedenis op en rondom de abdij, valt in de smaak. Evenals de abdijproducten. De abdij werd in 1182 gesticht en door cisterciënzerinnen uitgebouwd tot de rijkste en meest prestigieuze kloostergemeenschap van de Lage Landen. De Franse revolutie maakte een einde aan de roemrijke geschiedenis en in 1796 werd de abdij publiek verkocht. In 1972 verwierven de kanunnikessen van het Heilig Graf de woongebouwen van de abdij en het bijhorende park. Zij restaureerden er het oude en nieuwe abdissenkwartier en vestigden er een bezinningsoord. In 1998 kocht de Vlaamse overheid de vervallen hoevegebouwen en de twee watermolens, met zowat 100 ha natuurgebied. De voorbije jaren werden ook wandel- en fietspaden aangelegd.

BIJBEL VAN ANJOU GERED. De bijbel van Anjou, een pronkhandschrift met miniaturen, dat in de 14de eeuw tot stand kwam aan het Hof van Napels, werd in 2008 erkend als Topstuk van de Vlaamse Gemeenschap, waarna de wetenschappelijke behandeling van het boek opgestart werd. Tijdens de conservatie werden de perkamenten folio's losgemaakt, wat een unieke kans bood om de bijbel aan het grote publiek te tonen. Na de tentoonstelling in het museum M werd het fragiele manuscript opnieuw ingebonden. Het werk keert nu terug naar de kluis van de vernieuwde en uitgebreide Leuvense bibliotheek. De bijbel is alleen nog online te raadplegen via www.bijbelvananjou.be.

MIDDELEEUWS IN HALLE. Tijdens restauratiewerken werden uitzonderlijke middeleeuwse beschilderingen ontdekt op muren en op een kunstwerk in de basiliek van Halle. Specialisten leggen deze resten van oude beschilderingen verder bloot. De Halse basiliekkenner Marcel Franssens in 'Gazet van Antwerpen': "In de middeleeuwen was het de gewoonte dat men de muren van een kerkgebouw beschilderde. Tot ieders verbazing ontdekken kunsthistorici steeds meer raadselachtige figuren in het zolderkamertje boven

het Driekoningenportaal en ook decoratieve motieven. Tot nu toe is er nog geen algemeen patroon in ontdekt. Er wordt gezocht naar het waarom van de mooie schilderingen." Intussen wordt ook naarstig verder gewerkt aan de restauratie van het grote beeld uit het torenportaal. Marcel Franssens: "Blijkt nu dat dit beeld veel meer details bezit dan men vermoedde toen het vuil en verveerd in het torenportaal stond. Nu al is duidelijk dat dit echt een topkunstwerk is dat niet moet onderdoen voor objecten in andere grote, bekende kathedralen." Verwacht wordt dat het kunstwerk tegen 2014 terug in de basiliek zal staan.

KERK EN MOOIE VROUWEN. "Een vrouw moet meegaan met haar tijd maar fatsoenlijk gekleed gaan", zegt metropoliet Hilarion van Moskou. De Kerk heeft nooit gezegd dat een vrouw een lange grijze jurk en een donkere hoofddoek moet dragen. In de Kerk is wel een vestimentaire code van kracht maar dit betekent niet dat de mannen niet verstrooid mogen zijn in het gebed door de schoonheid van de vrouwen. Een vrouw mag zich kleden zoals ze wil maar haar kleding moet wel fatsoenlijk zijn. Fatsoenlijke kleding kan ook mooi en attractief zijn. Wat het schminken betreft, bestaat er geen enkele restrictie in de christelijke traditie maar inwendige schoonheid is mooier. "Een gematigd gebruik van cosmetica misstaat de vrouw niet maar de Kerk heeft nooit gezegd dat een vrouw niet modern en mooi mag zijn", aldus metropoliet Hilarion.

WIE SCHREEF DE BIJBEL? In Israël is een informaticaprogramma ontwikkeld dat moet toelaten de auteurs die aan de oorsprong van de bijbel liggen te identificeren. Het programma werd ontwikkeld door Nachum Dershowitz. Het zou de verschillende auteurs identificeren op basis van linguïstische herhalingen. "Tot nu toe hebben Bijbelkenners zich gebaseerd op bronnen en stijlen maar wij proberen een meer objectieve methode te gebruiken", zegt de informaticaprofessor van de universiteit van Tel Aviv. Hij wil de

Bijbelteksten woord per woord onderzoeken aan de hand van het ontwikkeld informaticaprogramma.

HOE BIJBELSE NAMEN UITSPREKEN? Elke Bijbellezer loopt er tegenaan: Is het nu Samaria of Samaria. En zeg je Efeze of Efëze? Het Nederlands Bijbelgenootschap, de Katholieke Bijbelstichting, het Meertens Instituut en de Stichting Hebreeuwse en Jiddische woorden in het Nederlands zullen onderzoeken waar Nederlandstaligen de klemtoon leggen bij namen die hun oorsprong vinden in onder meer de Hebreeuwse taal. Dat zijn er meer dan vierduizend. Er bestaat over de uitspraak van deze woorden geen regels en dus worden de verschillende uitspraken naast elkaar gebruikt. In Amerika, Duitsland en Engeland bestaan wel gidsen die dienen als leidraad bij de uitspraak. Binnenkort dus ook in het Nederlands.

LIJKWADE BLIJFT GEHEIMZINNIG. Het linnen doek van 4,36 bij 1,10 meter dat in Turijn wordt vereerd als de lijkwade waarin Jezus na zijn dood zou zijn gewikkeld blijft geheimzinnig. In 1988 werd met de koolstof 14-methode de valsheid van de lijkwade vastgesteld. Maar sommigen hebben twijfel over die methode. Het Italiaanse Bureau voor Nieuwe Technologie, Energie en Duurzame Ontwikkeling (Enea) stelt nu, na vijf jaar onderzoek dat "wij geen enkele methode kennen die de afbeelding op het doek kan verklaren". Volgens het bureau moet het weliswaar mogelijk zijn om met een heel felle lichtbron dergelijk beeld te veroorzaken.

"Maar er is geen enkele door mensen gemaakte lichtbron die de daarvoor vereiste lichtsterkte kan produceren." De wetenschappers besluiten: "Het onvermogen om het beeld op de lijkwade te reproduceren maakt het ons onmogelijk om een betrouwbare hypothese te formuleren over het tot stand komen van de afdruk." Hun onderzoek stelde wel vast dat het bloed op het doek menselijk is en dat er geen afbeelding onder het bloed op het doek is. Het beeld zelf werd veroorzaakt door "een onbekende bron, die een proces van oxidatie en dehydratatie bewerkstelligde."

VATICANSE BIBLIOTHEEK EN RUIMTEVAART. De digitalisering van 80.000 manuscripten van de Vaticaanse bibliotheek is mogelijk dankzij technologie van het Amerikaanse ruimtevaartbureau Nasa. "Wij droomden hier al jaren van", zegt Mgr. Cesare Pasini. "Wij maken gebruik van de meest geavanceerde technologie en benutten eerder opgedane kennis. Daardoor kunnen wij fouten vermijden." Het inscannen van elk manuscript vraagt grote toewijding en zorgvuldigheid, alle informatie wordt in hoge resolutie opgeslagen. Volgens mgr. Cesare Pasini is er nog geen volledige financiering voor het project. Ook de bibliotheek van het Vaticaan ontsnapt niet aan de crisis. De universiteit van Heidelberg werkt nu al mee en andere universiteiten namen contact op voor meer informatie. De eerste kostbare documenten zouden al binnen het jaar online beschikbaar kunnen zijn.

PIENTERE PASTOOR. Het Louvre in Parijs heeft een schilderij gekocht voor 7,8 miljoen euro. Het schilderij werd in 1985 door een Franse pastoor voor een prikke verkocht aan een handelaar in curiosa om werken aan de verwarming van zijn kerk te betalen. Het schilderij stelt Maria en Johannes de Evangelist voor die de dode Christus ondersteunen. Het is van de Franse schilder van Vlaamse afkomst Jean Malouel (1370-1415). Het schilderij dateert van rond 1400. Van de 7,8 miljoen belandt 2,3 miljoen bij de gemeente Vic-le-Comte in de Puy-de-Dôme omdat het schilderij afkomstig is uit de plaatselijke kerk.

AGENDA

Vaste gregoriaanse vieringen (per stad):

ACHEL. St.-Benedictusabdij - Achelse Kluis - Hamont-Achel: Schola Cantorum Achel o.l.v. Albert Severens, elke 4de zo. om 10.45u Gregoriaanse hoogmis in de abdiijkerk. De andere dagen zingen de Trappisten in de St.-Benedictusabdij. Info: www.achelsekluis.org.

AFFLEGEM. Abdiijkerk: Monnikenkoor en gregoriaans gemengd koor o.l.v. Dom Idesbald Verkesf. Elke zo. 10u gregoriaanse Mis en om 15u de Vespers en lof door het monnikenkoor. Info: Abdijsstraat 6, 1790 Hekelegem 053 66 70 25 of Longinius van de Velde 0475 414 280.

AMSTERDAM. Obrechtkerk, Jacob Obrechtstraat 30: Het mannenkoor Gregoriana verzorgt elke 3e zat., 17 u. (m.u.v. juli en augustus) een "Gregoriaanse meditatie". Gregoriana werkt soms samen met musici uit het Oosten en het Westen, waardoor muzikale en religieuze verwantschappen van diverse culturen worden onthuld. Info: Reinier van der Lof, Weesp Tel:+31.294.419754

ANTWERPEN. St.-Jacobskerk: Elke 1ste zon. 10 u. hoogmis met gregoriaans proprium door Chorale Sancti Jacobi o.l.v. Dirk Baeten, andere zon. door andere koren. Info: Jo Tanghe 03/541 90 28. St.-Pauluskerk: Schola Gregoriana Cantabo. Regelmatig op zo. 10.30 u. Gregoriaanse hoogmis. Op hoogdagen meerstemmige mis met orkest-

begeleiding, met gregoriaans proprium. Op 2^e kerstdag, 2^e paasdag, Pinksteren en Allerheiligen: Gregoriaanse vesperdienst. Info: Hugo Brangers, Antwerpen.

ASSEBROEK. Benediktijnerabdij, Baron Ruzetteaan 435: Elke zo. 10u gregoriaanse Mis. Info: 050 35 72 51

BERCHEM. Sint Theresiakerk. Grote steenweg: Gregoriaans koor Concentus Teresiaie. Elke zo. 10u gregoriaanse Mis. Info: Oktaaf Ballaert, Sterren Regen 19, 2540 Hove.

BRUGGE. Paters Karmelieten. Ezelsstraat 28: Schola Gregoriana Brugense o.l.v. Roger Deruwe. Elke zon- en feestdag 10 u. Gregoriaanse Hoogmis. Info: Ignace Huyghebaert Tel: 050 44 38 90 of scola@scolagregoriana.com. Begijnhof, Monasterium De Wijngaard. Gregoriaans koor van het Begijnhof. Elke zo. 9u30 gregoriaanse Mis. Info: 050 33 00 11. St.-Trudo-abdij Male (St.-Kruis Brugge). Elke zo. 9 u. Gregoriaanse mis.

BRUSSEL. St. Michiel en H. Goedele: Gregoriaanse Kathedraal schola o.l.v. Herbert Beirens. Zo. 10 u. Gregoriaanse mis. Info: Tomboy André, Guill. Stassartlaan, 16 b 22, 1070 Anderlecht. Tweelindenstraat 2A (metro Merode of Montgomery): Una cum o.l.v. Paul-Augustin Deproost. Zo. 10 u. Gregoriaanse mis. Info: Laurent Boyer, Kerk van St. Hendrik, 1150 Brussel: Gregoriaanse schola Saint-Irénée. De zondagen van de advent en de vasten, gregoriaanse Mis om 9u30. Info: Michel Zeegers, av. du Héron 1, 1640 Rhode-St-Genève 02 381 10 62. O.L.V. van de Zavel: Gregoriaanse schola St. Irénée. Elk hoogfeest om 11u gregoriaanse Mis. Info: Michel Zeegers, av. du Héron 1, 1640 Rhode-St-Genève 02 381 10 62. Kapel Heilig Hart, Twee Lindenlaan, 1200 Brussel. Gregoriaanse schola "Una cum". Elke zo. en Feestdag om 10u gregoriaanse mis. Info: Paul-Augustin Deproost, rue Champ du Roi 23, 1040 Bruxelles 02 736 92 04. Miniemenkerk: Elke zo. gregoriaanse Mis om 11u. Info: . Abbé Jacques Van der Biest, rue Ernest Allard 47, 1000 Bruxelles.

DENDERMONDE. Abdijkerk: Op weekdagen 8u30 en op zondagen 9u30 gregoriaanse conventusmis. Niet op hoogdagen. Elke dag gregoriaanse Vespers om 18u.

GENT. St.-Niklaaskerk: Paratum cor o.l.v. Thierry Pauwels. Elke zo. 10 u. Hoogmis met proprium, niet op 2e zo., wel op feestdagen (zelfs als ze op de 2e zo. vallen). Info: Thierry Pauwels, De Pinte. St.-Baafskathedraal: Paratum Cor o.l.v. Thierry Pauwels. Gregoriaanse hoogmis op de 2e zo. 11 u. (niet op feestdagen). Info: Thierry Pauwels, Groenpark 17, 9840 De Pinte 09 2827824 of Th.Pauwels@advalvas.be.

GRIMBERGEN. Abdijkerk: Gregoriaans Abdijkerk Grimbergen o.l.v. P. Gereon. Elke zo. 10 u. Gregoriaanse Hoogmis. Elke do. 20u15 repetitie in de Sachristie. (via Pastorie, Kerkplein 1) Info: HermanRASPOET, Brusselsestraat 120, 1840 Londerzeel. Tel: 052-55.05.04 raspoe@telenet.be.

HAALERT. St.-Gorikskerk: Kon. St.-Gorikskoor o.l.v. Hubert Verheijen. Uitgezonderd 2de zo., 10 u. Gregoriaans kyriale. Op hoogdagen meerstemmige Latijnse mis. Info: Hubert Verheijen, Haaltert.

HALLE. Kerk Paters Conventuelen, Volpestraat: Sint Gregoriuskoor o.l.v. Roger Vanbellingen. Elke zon- en feestdag 10u30 gregoriaanse Mis. Info: 02/ 356 20 03 of www.gregorius.tk.

HERENTALS. Begijnhofkerk St.-Catharina: Elke zo. 10u. Gregoriaanse mis (proprium en ordinarium) door het gregoriaans mannenkoor. Info: Jan Cools, Vossenbergh 45B, 2200 Herentals 014/ 21 56 48.

HEVERLEE. St.-Lambertuskerk: Kon. St.-Lambertuskoor o.l.v. Johan de Boer. 1ste, 3de en 5de zo., 10u30 Gregoriaanse Hoogmis. Info: Johan De Boer 016/ 40 52 99, www.kerkleuven.be/koor/kslh/.

KNOKKE. Paters Dominicanen: Schola Gregoriana Dominicana o.l.v. Jacques Maertens. Elke zo. 11 u. Gregoriaanse mis. Info: Jacques Maertens, Knokke-Zoute Tel: 050/ 60 12 32.

KORTRIJK. O.L.Vrouwkerk: Laudate Dominum o.l.v. Walter Deroo. Elke 1ste zo. en op feestdagen 9u45. Info: Ghislain Baert, Graskant 5, 8520 Kuurne 0474 325 729 of laudatedominum9@scarlet.be, www.laudatedominum.be.

LEUVEN. Abdijkerk Keizersberg: Het monnikenkoor o.l.v. Abt Kris Opdebeeck zingt elke zo. 10u de gregoriaanse Hoogmis. Info: Rvd Kris Opdebeeck, Mechelsestraat 202, 3000 Leuven 016 31 00 60 St.-Kwintjenkerk: 10 u. Gregoriaans proprium door de Schola Sancti Quintini o.l.v. J. Vanderveeten, naast andere gezangen door de Schola, hetzij door het vrouwenkoor Concinite (1e en 3de zo.). Info: Mark Debrock T.W. Wilsonlaan 15 3010-Leuven 016/25 36 83.

LOKREN. St.-Gregoriusgilde. St.-Laurentiuskerk. elke 1ste zo. 11 u. en op hoogdagen mis met gregoriaanse gezangen; Kerk Daknam, elke 2de zondag 10 u. mis met gregoriaanse gezangen. Info: ludogent@hotmail.com.

MECHELEN. Elke 1ste zo. van de even maand, 16 u. Gregoriaanse mis in de St.-Jan de Doper en Evangelist kerk (St.-Janstraat) Info: www.involuntate.be.

ST.-NIKLAAS. St.-Nicolaaskerk, Grote Markt: Schola Cantorum o.l.v. Luc De Cock. Elke 1ste zo. 17 u. en op vooravond van sommige hoogdagen: mis met volledig proprium en ordinarium. Info: Luc De Cock, Heidebloemstr. 4, 9100 St.-Niklaas, 03/777 10 05

TIENEN. St.-Germanuskerk. Alle hoogdagen 10.30 u. Mis met hoofdzakelijk gregoriaans door het mannenkoor Cantus Germanus. Info: Louis Kinnaer, louis.kinnaer@scarlet.be

TURNHOUT. Begijnhofkerk Heilig Kruis: Koninklijk H.Kruis begijnhofkoor o.l.v. Herbert Op de Beeck. Elke zo. 9u30 gregoriaanse Mis (proprium en ordinarium). Info: Herman Decker, Victoriestraat 9 bus2, 2300 Turnhout. Tel: 014/41 25 81. Heilig Hartkerk: Ceciliaakoor o.l.v. Sylvain Goossens en Jef Roymans. Elke zon- en feestdag 9u30 de Mis met gregoriaans proprium. Ordinarium is meerstemmig Latijn of gregoriaans. Info: Jochem Baas, 014/ 61 01 72

WAASMUNSTER. Abdij Roosenberg: Schola Gregoriana feminea In Voluntate. Elke 1ste zo. van de even maand, 9 u. Hoogmis. Info: Myriam Van den Hauten 03/ 449 43 15

WATERMAEL (Brussel). Kerk van St. Clement.: Elke zo. 9u30 gregoriaanse Mis. Info: Raoul Leblanc, rue des Thuys 14, 1170 Watermael 02 673 02 58

WESTMALLE. Abdij. Gregoriaanse mis alle zondagen en hoogfeesten 10 u. en tweemaal driemaal in de week 10u45. Info: 03/ 312 92 00

ZINGEM. St. Bavokerk: Gregoriaans koor Gaudeamus o.l.v. Adelin Goedefroot. Elke feestdag 9u30 gregoriaanse Mis. Info: A. Goedefroot, Nederzwalmssesteenweg 31, 9750 Zingem 09 384 20 29.

Abdijen in België waar gregoriaanse officies gezongen worden:

Abbaye N.D. de Saint Remy (Trappisten) - Abdij Affligem (Benedictijnen)

- Abdij Averbode (Norbertijnen) - Abdij De Wijngaard (Benedictinessen)

- Abdij Keizersberg (Benedictijnen) - Abdij Mariënhof Cisterciënzerinnen)

- Abdij Grimbergen (Norbertijnen) - Monastère de Chevetogne (Benedictijnen) - St. Pieters en Paulusabdij (Benedictijnen)

• Conferentie

LOUVAIN-LA-NEUVE. Vrijdag 13 en zaterdag 14 april 2012. Tweedaagse conferentie gewijd aan de "Gregoriaanse uitgaven van de 20ste eeuw, vanaf de hervorming van 1903 tot de jongste restauraties". Prof. Alberto Turco zal de verschillende boeken analyseren, zowel de Romeinse als monastieke. Speciale

aandacht zal gaan naar kritische ontleding van de recente restituties van het Graduale Novum en het Liber gradualis. Voertaal is Italiaans, maar vertaling in het Frans is voorzien. Er worden ook twee zangsessies voorzien. Mogelijkheid tot deelname per dag. Prijs: 50 €, vermindering voor studenten. Info: <http://gregorien.be>

Rânes (Normandie), 16 tot 22 juli 2012 "Stage de Grégorien". De stage staat onder leiding van Prof. David EBEN, tevens dirigent « Schola Gregoriana Pragensis », en Charles BARBIER, beroepszanger en prof. Stemtechniek. Deze stage is toegankelijk voor iedereen die wat koorpraktijk heeft. Thema is dit jaar "Het Scriptorium", met studie van de handschriften van na de XIe eeuw. Er is ondermeer een schrijfatelier, in de geest van de middeleeuwse kopeisten, en natuurlijk veel zang. Info en inschrijven: Jan-Marie Godard, 50 rue de la fée d'Argouges 61150 Rânes, +33-02 33 39 76 20, fpetron@club-internet.fr.

• Nieuwtjes

PSALLENTE heeft een nieuwe site. te zien op www.psallentes.be of psallentes.com. Er is ook een blog-site. Psallentes brengt sinds kort haar cd's uit op het jonge label Le Bricoleur (www.le-bricoleur.com).

Gregoriaans op het web. Ger Steeghs biedt op zijn website www.gersteeghs.nl alle inlichtingen over de uitgaven van gregoriaanse boeken die de laatste vijf jaar gelanceerd werden. Meer materiaal te verkrijgen na contactname. Info: Ger Steeghs, Mergelweg 20 NL 6067EK Linne, 0031 (0) 475 462435, gerst01@planet.nl

CURSUS

Overzicht cursussen en zangdagen 2012-2013 van het Centrum Gregoriaans

Cursus:	Instap-cursus	1, 2 & 3	Zangdag	Zang +
cijfers = lessenreeks				
8/09/2012				Mechelen
13/10/2012				Gent
20/10/2012			Drogen	
17/11/2012		1		
15/12/2012		2		
12/01/2013	1	3		
2/02/2013	2	4		
2/03/2013	3	5		
16/03/2013	→	→	Grimbergen	
23/03/2013	4	6		
27/04/2013			Dendermonde	

"Zangdag" is bedoeld voor alle cursisten en afgestudeerden. De zangdag van 17 maart 2012 is voor alle cursisten inbegrepen in de cursus. "Zang +" is bedoeld voor alle belangstellenden die, samen met cursisten en afgestudeerden, kennis willen maken met het Gregoriaans.

CENTRUM

Administratie cursisten en info over de inhoud van de cursussen: Lucienne Van Gastel, Centrum Gregoriaans, Boudewijnlaan 24, 2220 Heisto/d-Berg - Tel: 015. 24.13.63 E-mail: cursist.gregoriaans@telenet.be

Betalingen: Op rek. IBAN: BE22 7370 1000 1147 BIC: KREDBEBB van Gilbert Devro Bierbeekstraat 84, B-3052 Blanden.

REDACTIE

Mia Pastijn, Keldermansvest 47, 2800 Mechelen, tel. 015-20.18.26, mia.pastijn@telenet.be

De redactie laat mensen aan het woord die een interessante mening vertolken. Ze respecteert daarbij alle opinies zonder onderscheid. De auteurs ondertekenen daarom hun bijdragen. De meningen die zij vertolken zijn persoonlijk en vallen niet noodzakelijk samen met de meningen van de redactie.

De volgende nieuwsbrief zal op 15 juni 2012. Teksten hiervoor moeten de redactie uiterlijk voor 15 mei 2012 bereiken.

ABONNEMENTEN

Door een abonnement te nemen steunt u daadwerkelijk onze werking! Hartelijk dank daarvoor.

U kan een jaarabonnement nemen (4 nummers) door storting van 10 euro op rek.IBAN: BE22 7370 1000 1147 BIC: KREDBEBB met vermelding abonnement nieuwsbrief gregoriaans. Wil u ons extra steunen, neem dan een steun abonnement van 20 euro of een beschermend abonnement van 40 euro. De cursisten krijgen de nieuwsbrief gratis toe gestuurd.

Discussiegroep en mailinglist gregoriaans: surf naar: <http://www.egroups.com/subscribe/gregoriaans> en klik op de JOIN-knop.

Bezoek onze site: www.centrumgregoriaans.be

Jaargang 13, nummer 3, maart 2012